

Inventarisatie 3 –Semi-arts stage en Schakeljaar

Inleiding

Deze inventarisatie zal gaan over de laatste fase van de geneeskundeopleiding, op dit moment geldt dat op de meeste faculteiten in de laatste fase de zogenaamde semi-arts stage of oudste coschappen worden gelopen. Mogelijk gaat dit in de toekomst veranderen met de komst van het schakeljaar.

Per faculteit is op dit moment het laatste jaar van de geneeskundemaster anders ingedeeld. De laatste fase van de geneeskundestudie is bedoeld om de studenten zo goed mogelijk voor te bereiden op het aanstaande arts-assistentschap. Meestal zijn de taken van de student tijdens deze semi-arts stage of oudste coschap dan ook verschillend van de co-assistenten uit de masterjaren één en twee.

Er zijn landelijke plannen om een schakeljaar in het laatste jaar van de geneeskundemaster in te voeren. Hierbij zullen ten eerste een gedeelte van de co-assistenten in hun laatste jaar een richting kiezen wat beter aan zal sluiten op de te volgen specialistenopleiding. Het doel van deze nieuwe opzet is om het algehele opleidingstraject van de geneeskundestudie en de specialistenopleiding te verkorten. Door het verkrijgen van vrijstellingen tijdens het schakeljaar kan de specialistenopleiding met een half jaar verkort worden. Als eerste zal het schakeljaar in de richting van een specialisme gekozen worden. Later komen er eventueel de uitstroomprofielen snijdend, beschouwend, psychiatrie en ondersteunend.

Doel

Met deze 3e inventarisatie van 2013 wil het LOCA peilen wat de richtlijnen zijn rondom de semi-arts stage/oudste co tijdens de co-schappen. Daarnaast willen het LOCA de mening van de vertegenwoordigers peilen over het in te voeren schakeljaar.

Methode

De vragen worden door middel van een online enquête via www.thesistools.com beantwoord door de vertegenwoordigers. Om de inventarisatie zo objectief mogelijk te houden, graag zoveel mogelijk opzoeken in de door de universiteit aangeleverde documenten op blackboard.

Vragen

1. Welke faculteit vertegenwoordig je?
2. Hoe ziet het master jaar 3 bij jouw faculteit eruit?
3. Hoe worden de plekken van de semi-arts stage/oudste co verdeeld onder de studenten?
4. Wat zijn de werkzaamheden van de semi-arts/oudste co en zijn deze verschillend van de rest van de co-assistenten?
5. Door wie wordt de semi-arts/oudste co begeleid?
6. Hoe krijgt de semi-arts/oudste co zijn beoordeling?
7. Wat zijn de richtlijnen rondom de semi-arts stage/oudste coschap?
  - a. Werktijden
  - b. Inhoudelijk, staat ergens beschreven aan welke eisen deze stage moet voldoen
  - c. Welke competenties dient de student te vergaren tijdens deze stage

In verband met bezuinigingen is er een plan waarbij men de geneeskunde opleiding zou willen verkorten. Dit door middel van een schakeljaar, waarna een basale bachelor in de masterfase een differentiatiejaar kan worden toegepast. Momenteel is het idee dat de geneeskunde student voor het 3^e jaar van de master een richting kiest wat in eerste instantie een specialisme zal zijn. Later zullen dit mogelijk uitstroomprofielen worden, welke snijdend, beschouwend, extramuraal of ondersteunend zal zijn. Dit plan zal beginnen met ongeveer 10 % van de studenten en later uitbreiden, het is dus in eerste instantie niet de bedoeling dat elke student deze route zal volgen.

8. Zou je kiezen voor een schakeljaar? Motiveer je keuze.

9. Wat vind je beter gedurende het laatste jaar van de geneeskundestudie?
  - a. De huidige specialismen als uitstroomrichtingen
  - b. Bredere uitstroomprofielen zoals snijdend, beschouwend, ondersteunend, psychiatrie
10. Welk uitstroom profiel zou je zelf kiezen mocht je een schakeljaar doen?
11. Wanneer tijdens de initiële opleiding maken de meeste co-assistenten zijn/haar keuze voor een vervolgopleiding? Hoe is die keuze tot stand gekomen
12. In de huidige cultuur van sommige opleidingen wordt een anios-periode om 'vlieguren te maken' en langere tijd te ervaren wat het vak inhoudt als onmisbaar beschouwd. Voor welke disciplines denk jij dat dit geldt? Wil jij (naar verwachting) na het afstuderen liever 'vlieguren maken' of stroom je liever direct door in een vervolgtraject?

Resultaten

Voor deze inventarisatie zijn de resultaten van alle faculteiten verkregen behalve van de UU.

Master jaar 3

Het laatste jaar van de master geneeskunde wordt anders ingedeeld per faculteit. Echter hebben de meeste faculteiten deze ingevuld met een oudste coschap dan wel semi-arts stage aangevuld met een wetenschappelijke stage.

Master jaar 3 indeling met verdeling stageplekken, overzicht per faculteit:

UMCG 20 weken wetenschapsstage en 20 weken semi-arts stage, waarvan 14 weken rompstage en 6 weken verdiepingsstage. Het aanbod van semi-arts stages staat op blackbord met wat je moet regelen. Hiermee kun je zelf solliciteren, meestal is het wie het eerst komt wie het eerst maalt. Er is ook de mogelijkheid om zelf een semi-arts stage in het buitenland te regelen.

UMCN: 1 maand voorblok seniorcoschap daarna 3 maanden seniorcoschap dan 3 maanden vrije keuze coschappen. Hierna de wetenschappelijke stage met 2 weken voorblok 3 maanden stage. De wetenschappelijke stage kan mogelijk ook in masterjaar 1 gelopen worden, de meeste studenten doen dit echter in masterjaar 3. De semi-arts stages worden verdeelt onder de cogroep, dit kan met een verdeelprogramma of zelf verdelen.

VUmc: Coschap sociale geneeskunde, semi-arts stage en wetenschapsstage. De student ontvangt uiterlijk 18 weken voor de start van de semi-arts stage een mail met een overzicht van beschikbare plaatsen. De student vult een aanmeldingsformulier in met 2 voorkeuren en discipline waar de student absoluut niet geplaatst wil worden. De meeste studenten worden bij hun eerste voorkeur geplaatst, anders wordt er in overleg een alternatief gezocht.

EUR: Coschappen KNO, dermatologie, huisartsgeneeskunde, sociale geneeskunde. Verder een oudste coschap en een keuzecoschap. Indien de wetenschappelijke stage niet eerder gedaan is moet deze ook in masterjaar 3 gedaan worden. Het oudste coschap dient zelf geregeld te worden.

MUMC: 18 weken semi-arts stage en 18 weken wetenschapsstage. Voor de semi-arts stage moet gesolliciteerd worden via Eleum (blackbord), er mogen 3 sollicitaties gestuurd worden op de aangeboden plekken. Indien de student bij alle 3 de plekken wordt afgewezen wordt er met de student naar een andere plek gezocht.

LUMC: Semi-arts stage en wetenschapsstage. Voor de semi-arts stage moet gesolliciteerd worden, meestal wordt de student aangenomen.

UvA: Er is pas net begonnen met de master dus op dit moment is er nog geen master jaar 3 begonnen, ook is het nog onduidelijk hoe dit eruit gaat zien. Op dit moment bestaat het laatste jaar uit 2 poli coschappen van elk 5 weken (chirurgie en interne geneeskunde), daarna 5 weken huisartsgeneeskunde. Het laatste jaar eindigt met

een keuze coschap van 6 weken en een oudste coschap van 8 weken. Het oudste coschap wordt geboekt via een boekingssysteem waarvoor de coassistenten worden uitgenodigd op de helft van hun coschappen.

Werzaamheden en Richtlijnen

De bedoeling van een semi-arts stage of oudste coschap is dat de student een andere rol heeft dan tijdens de coschappen. Er wordt van de student verwacht dat deze gaat functioneren op het niveau van een arts-assistent en de student zou dan ook meer verantwoordelijkheden moeten krijgen. Of er ook andere richtlijnen gelden voor semi-arts stages of oudste coschappen is ook geïnventariseerd. Hieronder een overzicht per faculteit.

UMCG Een semi-arts heeft op een afdeling een aantal eigen patiënten onder zijn hoede en draagt hier de volledige zorg voor, hij vraagt zelfstandig benodigde onderzoeken etc. voor de patiënt aan en begeleidt de patiënt van opname tot ontslag zoals een arts assistent dat ook zou doen. Op de poli ziet de semiarts eigen patiënten en heeft hierover per patiënt 15 minuten overlegtijd met een supervisor.

De richtlijnen voor semi-artsen zijn hetzelfde als die voor coassistenten. De student stelt in overleg met de faculteit begeleider een plan op voor de samenstelling en de invulling van de semi-arts stage.

UMCN: je werkt tijdens het senior coschap als zaalarts op een afdeling of draait zelfstandig spreekuren (onder supervisie) Je hebt de zorg over je eigen patiënten. Je begeleidt ook zelf jongere coassistenten. De junior arts-assistent is in staat tot het zelfstandig aanvragen van consulten van andere artsen of hulpverleners in de kliniek; zelfstandig aanvragen van aanvullend onderzoek; zelfstandig uitvoeren van ingrepen als venapuncties, arteriepuncties en inbrengen van infusen en onder supervisie uitvoeren van meer complexe interventies; zelfstandig schrijven van recepten met fiattering door supervisor.

Er zijn geen speciale richtlijnen voor semi-artsen, de werktijdens zijn geheel afhankelijk van de afdeling waar je zit en diensten zijn tijdens de semi-arts stage niet verplicht.

VUmc: Werkzaamheden van de semi-arts zijn: de patiënt opnemen, eerste policontract, , de patiënt presenteren bij besprekingen en consultaties, medische correspondentie voeren, gesprekken met familieleden voeren, etc. De student is verantwoordelijk voor 4-8 patiënten per week in de eerste maand van de stage. Daarna kan het aantal patiënten worden uitgebreid. Voor poliklinische en extramurale specialismen gelden aangepaste aantallen Richtlijn minimaal: 40 eigen patiëntcontacten per week. De student rapporteert direct aan een stafid, niet aan een assistent-in-opleiding (AIOS).

De richtlijnen van de semi-arts stage gaan uit van het Raamplan 2009.

EUR: Afhankelijk van waar het coschap gelopen wordt heeft de semi-arts vaak meer verantwoordelijkheden vergelijkbaar met het niveau van de arts-assistent.

De richtlijnen voor zijn dezelfde als tijdens de regulieren coschappen, verder moeten de stages voldoen aan de door het Erasmus MC gestelde eisen om goedgekeurd te worden.

MUMC: Meestal zijn de semi-artsen zaalarts en hebben zij eigen patiënten op de afdeling. Soms hebben semi-artsen ook een eigen poli (afhankelijk van de afdeling waar je staat).

De richtlijnen zijn voor semi-artsen dezelfde als die voor coassistenten. Verder stelt de semi-arts zelf leerdoelen op aan de hand van een sterkte/zwakte analyse en hieruit volgen de competenties die de student gaat leren/verbeteren.

LUMC: De semi-arts werkt, afhankelijk van te voren opgestelde leerplan, meestal op zaal en draagt dan de zorg voor 5 patiënten op de afdeling. Er zijn geen speciale richtlijnen voor de semi-arts stages, het is afhankelijk van de eigen leerplan. Het aantal van 5 eigen patiënten op de afdeling geldt als normaal.

UvA: De oudste co werkt op het niveau van de arts-assistent, alleen zal hij/zij iets minder patiënten onder zijn/haar hoede krijgen. Er zal direct met de supervisor worden overlegd.

De richtlijnen zijn gelijk voor die van coassistenten.

Begeleiding en beoordeling

Ook tijdens de semi-arts stage of oudste coschap moet de coassistent intensief begeleid en beoordeeld worden. Onderstaand een overzicht van hoe dit op de verschillende faculteiten geregeld is.

UMCG: een semiarts heeft 2 begeleiders, een stage (dagelijkse) begeleider en een facultaire begeleider. Beide moeten specialist zijn op het gebied waar de semiarts stage loopt, de facultaire begeleider is meestal een oudere specialist.

Voor de beoordeling van de semi-arts tellen 2 dingen, het logboekje met 4 beoordelingen van de stagebegeleider en de klinische les. De klinische les wordt door de commissie semi-arts stage beoordeeld.

UMCN: De semi-arts wordt begeleid door de door de arts-assistenten van de afdeling waar deze zit en door de opleider/(evt. andere specialisten), geen speciale begeleider.

De beoordeling van de semi-arts bestaat voor 2/3 uit het functioneren wat beoordeeld door de opleider van de afdeling, 1/3 bestaat uit een mondeling tentamen in het UMCN.

VUmc: Er is een vaste stagebegeleider per semi-arts : verantwoordelijk voor student gedurende de semi-arts stage, dit is altijd een stafid. Ook is er een vaste supervisor per semi-arts: bij voorkeur dezelfde persoon als de stagebegeleider van de semi-arts, in ieder geval verantwoordelijk voor de dagelijkse supervisie, altijd een stafid.

De beoordeling van de semi-arts vind plaats door middel van 1 PICO, 8 KPB's, 4 KPB's Farmacologie, 1 Klinische les, 1 beginverslag en een eindverslag (persoonlijk ontwikkelplan) en een tussenbeoordeling. Uit dit alles voor de eindbeoordeling van de stageplaats.

Aan de VU wordt met de examiner SAS een eindgesprek gevoerd. De student neemt de beoordelingen en het eindvershal mee. De examiner stelt het uiteindelijke cijfer vast.

EUR: De semi-arts wordt begeleid en beoordeeld door een stafid

MUMC De semi-arts wordt begeleid door een semi-arts begeleider op de stageplek.

Voor de beoordeling worden 6 360-graden formulier, 2 semi-arts begeleider beoordelingen, 2 zelfbeoordelingen en 4 KKB gebruikt. Daarbij wordt er 2 keer een CAT beoordeeld.

LUMC: De semi-arts wordt begeleid en beoordeeld door een stafid, er is 2 keer een tussenevaluatie en een eindbeoordeling door het begeleidende stafid.

UvA: De semi-arts wordt begeleid door de supervisor van de betreffende afdeling, de beoordeling wordt meestal gedaan door de opleider van de betreffende afdeling.

Schakeljaar:

De ondervraagde studenten zouden niet zomaar kiezen voor een schakeljaar, als reden daarvoor geven zij aan nog niet te weten welke richtingen ze willen kiezen na hun studie. Er wordt aangegeven dat studenten vaak pas in hun laatste jaar tijdens semi-arts stages of oudste coschappen kiezen welke richting ze willen kiezen. Ook werd aangegeven dat coassistenten liever meer specialismen zien alvorens de diepte in te gaan. Als positief werd gezien dat indien de student wel weet welk specialisme hij of zij wil kiezen het nuttig kan zijn om hier meer ervaring in op te doen.

De helft van de studenten geeft aan na hun studie eerst nog meer ervaring op te willen doen alvorens te gaan specialiseren, de andere helft zou het liefst wel direct doorstromen in een vervolgopleiding

Bij de vraag of er beter uitstroomrichtingen in de huidige specialismen of bredere uitstroomprofielen tijdens het schakeljaar kunnen worden aangeboden antwoorde de meerderheid dat bredere uitstroomprofielen de voorkeur heeft.

Onder deze kleine steekproef studenten zou het merendeel als uitstroomrichting op dit moment beschouwend kiezen, een aanzienlijk kleiner deel voor snijdend en geen van de studenten had op dit moment interesse in de uitstroomprofielen psychiatrie of ondersteunend.

Conclusie

Op elke faculteit wordt er in het laatste jaar een oudste coschap dan wel semi-arts stage gelopen. Hoe dit precies is ingevuld en hoe de studenten hier een plek voor krijgen verschilt enigszins per faculteit. De bedoeling van deze stage is dat de stap naar de volgende fase namelijk de arts-assistent wordt gemaakt. Dit gebeurt door de semi-arts meer verantwoordelijkheden te geven dan de reguliere coassistent.

Op dit moment zijn er verder plannen om het laatste jaar van de geneeskundestudie anders in te delen. Mogelijk komt er een schakeljaar om de studenten beter voor te bereiden op hun medische vervolgopleiding en zo het traject van geneeskundestudie plus medische vervolgopleiding te verkorten. Het is niet de bedoeling dat het schakeljaar voor alle studenten verplicht wordt. De ondervraagde studenten hadden op dit moment dan ook vooral problemen met het schakeljaar als zij nog niet wisten welke medische vervolgopleiding hun keuze had. Daarnaast moet het voor de studenten duidelijk zijn dat het wel volgen van het schakeljaar geen definitieve consequenties heeft voor een mogelijke vervolgopleiding.

Aanbevelingen

Het oudste coschap dan wel semi-arts stage is een goede manier om studenten voor te bereiden op de volgende fase in hun medische carrière. Mogelijke nieuwe plannen als een schakeljaar worden op dit moment uitgewerkt. Het LOCA is bij deze werkgroep betrokken en hoopt een nuttige bijdrage te leveren in de discussies tijdens de werkgroep bijeenkomsten. De invulling en uitvoering van het schakeljaar is op dit moment nog in ontwikkeling. Gezien deze ontwikkelingen en de rol van het LOCA hierin worden geen verdere aanbevelingen gedaan.